

13.03.2023

POL-2023-10441

Oikeusministeriö

VN/18255/2021

Lausunto julkisyhteisön vahingonkorvausvastuuta koskevan lainsäädännön uudistamista koskevasta työryhmämietinnöstä**Asia**

Oikeusministeriö on pyytänyt Helsingin poliisilaitoksen lausuntoa työryhmämietinnöstä julkisyhteisön vahingonkorvausvastuuta koskevan lainsäädännön uudistamiseksi. Mietinnössä ehdotetaan muutettavaksi vahingonkorvauslakia (412/1974) sekä säädettäväksi uusi laki vapaudenmenetyksistä ja muista pakkotoimista suoritettavista korvauksista, joka korvaisi syyttömästi vangitulle tai tuomitulle valtion varoista vapauden menetyksen johdosta maksettavasta korvauksesta annetun lain (422/1974). Lisäksi ehdotetaan tehtäväksi muutoksia eräisiin muihin lakeihin.

Lausunto

Helsingin poliisilaitoksen näkemyksen mukaan on monestakin syystä taroituksenmukaista, että Suomen valtiota vastaan kohdistettujen vahingonkorvausvaatimusten käsittely keskitetään vielä aikaisempaakin laajemmin Valtiokonttorille, kuten ehdotuksessa esitetään.

Ehdotetun vahingonkorvauslain 3 luvun 7 §:n osalta Helsingin poliisilaitos toteaa, että poliisitoiminnassa joudutaan hyvin usein suorittamaan perusoikeuspunnintaa sekä puuttumaan vähintään jollakin tasolla ihmisten perusoikeuksiin palautuviin oikeuksiin. Esimerkiksi kokoontumisvapauden ja sananvapauden käyttöön kohdistuvia mielenosoituksen yhteydessä poliisin antamia mahdollisia rajoittavia määräyksiä edeltää käytännössä perusoikeuspunninta, minkä jälkeen perusoikeuden käyttämistä rajoittavat määräykset voivat samalla hetkellä kohdistua lukumäärältään suureen joukkoon ihmisiä. Vaikka oikeus korvaukseen Euroopan ihmisoikeussopimuksessa turvattu ihmisoikeuden ja perustuslaissa turvattu perusoikeuden loukkauksesta onkin useissa korkeimman oikeuden ennakkoratkaisuissa vahvistettu, johtanee tämän oikeuden lakitasoinen vahvistaminen kuitenkin korvausasioiden lisääntymiseen vaikeasti ennakoitavalla tavalla. Vaikka säännöskohtaisissa perusteluissa lainkohdan todetaankin olevan toissijainen oikeussuojakeino muihin oikeussuojakeinoihin nähden, ei perusteluista kuitenkaan ole luettavissa sellaisia selviä kriteereitä tai tilanteita,

joiden käsillä ollessa tämä toissijaiseksi tarkoitettu oikeussuojakeino yksiselitteisesti syrjäytyisi ensisijaisen oikeussuojakeinon tapauskohtaisen riittävyyden johdosta.

Yleisemminkin Helsingin poliisilaitos toteaa, että sen käsityksen mukaan monet ehdotetut muutokset ovat luonteeltaan sellaisia, että etenkin niiden taloudellisten vaikutusten arviointiin liittyy merkittävää epävarmuutta.

Poliisipäällikkö

Lasse Aapio

Rikoskomisario

Markku Silén

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 13.03.2023 klo 15:48. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaimosta.